

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 33.

V Ljubljani, v soboto 9. februarja 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 7. februarja.

Električna razsvetljava.

Današnja seja pričela se je ob šestih zvečer, ker je g. predsednik želel, da se poslanci prepričajo o dobroti nove električne razsvetljave. Ne dá se tajiti, da je lepša in boljša, kakor je bila prejšnja plinova; posebne vrednosti pa je to, da je odpravljena nevarnost pred ognjem in da predsedništvo ne bo več v skrbeh zaradi večernih sej, ki se bodo v istini vršile tudi jutri in pojutranjem.

Predsedništvo pri cesarju.

Najvažnejša točka današnje seje bilo je poročilo predsednikovo o sprejemu pri cesarju. Poslanci so to pričakovali ter so precej v začetku v prav obilnem številu prišli v dvorano. Tudi galeriji ste bili dobro napolnjeni, deloma iz radovednosti za električno razsvetljava, deloma zaradi pričakovanega poročila predsednikovega. Ko dr. Smolka vstane in proglasi pričetek seje in sklepčnost slavne zbornice, naznanja, da je 4. t. m. dobil naslednje pismo od ministerskega predsednika:

„Nj. c. kr. apostolsko Veličanstvo bodo blagovoliili prihodnji četrtek dne 7. t. m. ob 1. uri popoldne sprejeti Vašo ekscelencijo z obema gospodoma podpredsednikoma, da izrazite sožalje. Čast mi je, Vaši ekscelenciji to naznaniti s prošnjo, da imenovani dan ob določeni uri pridete z obema gospodoma podpredsednikoma v dvorno palačo.“

Potem predsednik vidno ginjen nadaljuje:

„Danes ob določeni uri se podam z gospodoma podpredsednikoma v dvorno palačo, kjer so nas cesar sprejeli. Imel sem čast v imenu predsedništva visoke poslaniške zbornice z nekaterimi prisrčnimi besedami cesarju nasproti storiti žalostno in težko dolžnost.“

Ta nagovor predsednikov pred cesarjem se je glasil tako-le:

„Vaše c. in kr. apostolsko Veličanstvo! Vašemu Veličanstvu zvesto udani državni zbor je pooblastil predsedništvo, da povodom smrti Nj. c. in kr. Visokosti prevzvišenega cesarjeviča nadvojvode Rudolfa, ki je pretresla vse človeštvo, izrazi čutila najglobokejše žalosti in najsrčnejše sočutje državnega zbora Nj. c. in kr. Veličanstva, prevzvišeni gospej nadvojvodinji vdovi in Najvišji cesarski hiši. Vaše Veličanstvo! Ne moremo izraziti svojih čutil v besedah, ki bi mogle povedati globoko žalost, ker smo presrčno ganjeni vsled danes nam naznanjenega velikodušnega manifesta Vašega Veličanstva, ki nam nalaga za vse čase neizrečno hvaležnost. Prosimo Vsegamogočnega, da Vašima c. in kr. Veličanstvoma in prevzvišeni gospej nadvojvodinji vdovi podeli moč, da morete srčno prenašati preveliko nesrečo, posebno pa brez škode nam predragemu zdravju Vašega Veličanstva. Naj bode Vašemu Veličanstvu tolažilo v brezizmerni žalosti zagotovilo naše neminljive in udane ljubezni ter zvestobe svetiosebi Vašega Veličanstva, zagotovilo, kako hočemo bolj ko kedaj vse svoje moči posvetiti državi in našemu preljubljenemu vladarju. Vsegamogočni naj ojači, ohrani obvaruje in blagoslovi Vaše Veličanstvo!“

Predsednik nadaljuje: Nj. Veličanstvo cesar so bili globoko ganjeni ter so odgovorili na nagovor potrtega srca, rosnega očesa in h koncu z ihtečim glasom. (Gibanje.)

Visoka zbornica! Trditi smem, da je bil vtis te avdijske zasedbe za nas preganljiv in ostane večno v spominu.

Zapisali smo odgovor Nj. Veličanstva zaradi velikega pomena, ko je nam bil še v živem spominu. Odgovor se glasi:

„Zahvalim se državnemu zboru najsrčnejše za gorko sočutje, ki je izraženo povodom smrti Mojega dragega sina. Vsi narodi v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel pokazali so pri tej priliki Meni toliko ljubezni in zvestobe, toliko pravega av-

strijskega rodoljubja, toliko udanosti dinastiji — izrečno poudarjam, dinastiji, — da Mi je to poleg misli na Vsegamogočnega največja tolažba v preveliki žalosti.“

Navzlic britkemu udarcu bodem tudi v prihodnje zvesto in vestno izvrševal Svoje vladarske dolžnosti. Izročite torej državnemu zboru Mojo najtopplejšo zahvalo za sočutje, kakor tudi hvalo cesarice in Moje sinah.“

Koliko se moram v teh britkih dneh zahvaliti Svoji srčno ljubljeni soprogi, cesarici, kolika podpora Mi je bila, ne morem popisati, ne dovolj srčno izraziti. Ne morem se zadostno zahvaliti Bogu, da Mi je dal tako tovarišico v življenji. Povejte to dalje; kolikor bolj boste to razširili, toliko hvaležnejši Vam bodem.“

Prosim visoko zbornico, naj blagovoljno na znanje vzame to poročilo.“

Med predsednikovim govorom so vsi poslanci stali in deloma obsuli predsednikov sedež, da bi bolje slišali in laglje umeli predsednikove besede, med katerimi je bila v dvorani taka tihota, da bi bilo miško slišati. Ko predsednik konča, v dvorani navstane vidno gibanje, ker so vzlasti besede cesarjeve vsem poslancem globoko segale v srce. Prisrčna je zahvala cesarjeva narodom, pa še veliko prisrčnejše so besede, ki jih je govoril predsedništvu poslaniške zbornice in po njem vsem ljudskim zastopnikom. One nam še le kažejo cesarja v celi duševni velikosti in plemenitosti, ki mora vsacega ganiti in ga nehoté navduševati k prisrčni udanosti in obéudovanju.

Zborniška naznanila.

Po tej točki sledila so navadna naznanila, izmed katerih omenjam, da se je grof Lützow odpovedal poslanstvu za veliko posestvo češko, in da je ustavljena tožba zoper poslanca Blocha zaradi žaljenja časti. Neki dopis deželne sodnije dunajske pa prosi, da bi se smela sodnijska preiskava pričeti zoper poslanca Verganija, ker je v svojem listu

LISTEK.

S v i f t i j a d a.

(Petinštirideseti spev.)

Nun sind wir wieder an der
Grenze unseres Witzes.

Faust.

Življenje ni praznik. Delavniki so njegovi dnevi, po trnju in osatu se vije njegov kratek pot. Vendar, kar je popotniku v mrtvi puščavi opomin, da se prostira konec pota vabljiva zelenica, kamer ne seže solncea pekočina, kjer si izpočije omagujoča noga, je človeku zavest in up, da se vrsti za mračnimi delavniki praznik — vesela nedelja.

Največji sovražnik človeštvu je isti, ki trdi, da ni sredi mrtve puščave zelene trate, da ne pride za trudapolnim delavnikom praznik, — zaželjeni počitek. Naše srce je največja uganka. Dihljaj prijazne sape, cvetica v svečanu je dvigne nad zračne višave, skrivnostno šumenje v drevesnih vrhovih, pogled, kako rumeni list na drevju, kako se vrti na mrtvo zemljo, trešči je zopet v solzno dolino.

Svatovni modreci in mučeniki človeštva: pesniki, trdijo, da poznajo in razumejo tajne skrivnosti srca, da čutijo gorje in radost našega bitja. In vendar modreci molče, ko prašamo po obetani sreči, pesniki

sami se dvigajo nad zemske nižave, ko sanjajo zlate sanje svoje.

Ali je čudo torej, da izgublamo up, da ne najdemo voditelja in steze v opevani svetni raj, ki živi le še v na pol pozabljeni pravljici.

In človek brez upa je podoben drevesu brez zelenja, roži v kupi vode, ki hira brez korenin, brez rodovitne zemlje od danes do jutri.

Kdo je isti angelj, ki nam razdira z gorečim mečem sedanjo srečo našo? Logika krivih modrecev otemnjuje vero našo, upanje naše, suhoparno modroslovje, usiljeno spoznanje nam uničuje potrebni življenja praznik. „Več luči, več svetlobe“, kliče modrec v svojem boji za spoznanjem, za resnico, dokler mu ne zagrne večni mrak koprneče duše.

„Folie et genie sont congeneres.“ „Genij in blaznost sta v sorodstvu“, trdi neki francoski modrec. „Genijalnosti si ne moremo misliti brez skrivne blaznosti“, pravi Demokrit, in Aristotel trdi, da so se dotikali vsi veliki možje v svojih delih meje duhobola.

„Furor poeticus“ in „amabilis insania“ pritisnata slavnim umotvorom pečat nesmrtnosti, pravi Schiller. Kakovo tolažbo imamo torej v modroslovji? „Pojte rakom žvižgat krivi vi preroki!“ Glavobol nam proužroča naša modrost, vi ste krivi, da je srce prazno, da srečno ni.

Lastni idealizem napolnil je Sokratu s strupom zadnjo kupo.

Spinotza in Leibnitz, Hegel in Fichte, Kant in Schoppenhauer, odrešeniki modernega sveta, ali ste izumili le senco sreče našemu srcu? „Skozi temno steklo gledamo svojo bodočnost, ne poznamo je, le vera nas uči o življenji po smrti“, na to Kantovo teorijo prisegamo trudni popotniki.

„Luči, več svetlobe našemu duhu, več sreče, prave sreče našemu srcu!“ se razlega neprestano.

Sedanost in dolga zgodovina človeštva nas uči, da je domišljevana svetloba smrt našemu srcu.

Ilne podobne so naši modreci; osrečiti hočejo svet in strašijo se lastne sence, mej „biti in ne biti“ omahujejo na desno in na levo.

In vendar smo vstvarjeni za srečo.

Kant in Schoppenhauer in ostali goljufivi modreci so nam vzeli nebesa naša, vrgli so nas z upa jasnih višav na prašno cesto, o kateri sodijo, da se konča z našo smrtjo.

„Eritis sicut Deus, scientes bonum et malum“, ta viaticum je zapisal Faust svojemu učencu v spominsko knjigo. Kako se je izpolnila njegova obljuba? Logika in modroslovje sta odlepila svetlo mreno z naših oči ter jo nadomestila s temno zaveso, katero sme odstraniti vsak, ki hoče prestopiti v ničnost.

„Das deutsche Volk-blatt“ žalil mestni zbor dunajski. — Ko se prečita zapisnik došlih peticij, stori nedavno izvoljeni češki poslanec doktor Woldřih obljubo, in sicer v nemškem jeziku, ker je večina njegovih volilcev nemška.

Med danes razdeljenimi rečmi nahaja se vladni predlog, da bi smela dežela koroška zadnja dva obroka državnega posojila, ki ga je bila dobila ob času velike povodnji, namesto koncem leta 1889 in 1890 plačati še le koncem leta 1897 in 1898.

Poslanec Schwab interpeluje ministerskega predsednika zaradi zavarovalnic delavcev proti nezgodam, potem se nadaljuje splošnja razprava o skladiščih, iz katere pa ni nič posebnega poročati. Govorili so Türk, Stalitz, Tausche, Menger in poročevalec Bilinski, potem pa je bilo enoglasno sklenjeno pričeti nadrobno razpravo. Ob 1/2 9. uri zvečer predsednik sklence sejo in prihodnjo sejo napove za jutri ob 7. uri zvečer.

Afriško vprašanje.*)

Sedanji položaj v Afriki je obupljiv. Tega položaja ni mogoče izboljšati z armadami. kakor je pruski stotnik Weissmann trdil v nemškem državnem zboru, tako sodijo vsi Evropejci, ki so si nekoliko ogledali „temni svet“. In kateri so vzroki afriških homatij?

Ako sodimo nepristransko, moramo priznati, da so Arabci in Zamorci le pokorna sredstva v rokah angleškega denarja, v katerega koristi se vtika nemška vzhodno afriška družba. Predrzní nemški uradniki žalijo ponosne Angleže.

Angleška trgovina je na vzhodnem afriškem obrežju popolnoma propala, dočim se je na zahodnem v zadnjih petdesetih letih jako razširila in povzdignila. Na otoku Sansibaru je nekaj bogatih angleških trgovcev, trgovci iz Indije pa so se v večjem številu naselili ne le v glavnih pristaniščih, ampak tudi po otoku. Ti Indijci dobivajo blago od Angležev in Nemcev za gotov denar, Arabcem pa ga prodajajo na upanje za več let. Indijci so židje v kupčiji, ker iščejo velikanske dobičke.

Ker torej indijski prekupovalac zahteva od Arabca, ki nosi blago v notranje dežele, previsoke obresti, peča se Arabec na daljnih svojih potovanjih tudi s postranskimi posli, in to je v prvi vrsti ropanje sužnjev. To nečloveško početje daje precej zaslužka, ker v južnih pristaniščih lahko vkreajo in naložé „črno slonovo kost“ (sužnje). Da pri tem mnogo ljudi pomore in selišč požgó, je naravno od divjega Arabca. Zene in mali otroci koprné in roke vzdigujejo po svojih možeh in očetih, toda Arabec je pobije, ker so eni premladi, drugi preslabi za dolgo potovanje. Ko je tolpo vjetih zvezal v verige ter raztrgal vse družinske vezi, pričné se za revne stvari žalostno življenje trpljenja in pomanjkanja, ki pa je najhujše na ladijah. Tu so natlačeni sužnji v malih zaduhlih prostorih, ki bi za dostovali le za osmino „črne slonove kosti“. Niti zraka nimajo dovolj.

*) Izvirno poročilo O. Ralt-Reuleaux-a.

„Nikdo ni srečen pred smrtjo“, vskliknil je grški modrec, „Carpe diem!“ uživaj dokler je čas, „spem longam reseces“, uči nas Horacij. Komu naj veruje izbegani človeški duh, kateremu so uničili krivi preroki prvotna nebesa?

„Siva vsa je teorija“ baha se Faust in trenotek pozneje toži:

„Meine Ruh' ist hin,
Mein Herz ist schwer“

in konec sledi:

„Ich bin noch so jung, so jung,
Und soll schon sterben,
Und mich ergreift ein längst entwöhntes Sehnen
Nach jenem stillen, ernsten Geisterreich.“

Jedino naše zdravilo ostane gaslo: „Spoznav samega sebe!“

Razbijmo ilnate modrece, modrec in sodnik naj nam bode naše upapolno, verepolno srce, iz njega naj se izliva sreča in luč na temen zemski pot, a ne nasprotno! Ne zabimo, da je življenje delavnik, da so le naša vzvišena dela naš up, prazniki njegovi.

Praznik praznuje danes tudi naš obligatni dovtip, ki nas vodi sicer v prozo življenja, v boj za pravo, blago in dobro.

Rodovitno in širno polje se prostira našemu dovtipu na desni in levi, a on ima danes za svetovno prozo in nje slabosti — le obžalovanje.

Sviftijane.

Brez dvoma bi bila Anglija lahko zatrla suženjstvo, ker ima vedno na vzhodno-afriškem obrežju mnogo ladij, ali John Bull rad vtakne v žep dolar, kjerkoli ga vjame.

Ali tudi Nemčija ne skrbi v prvi vrsti, da bi širila krščansko omiko, ampak išče le dobička. Sebičnost in šovinizem sta Nemce navdušila za naselbinsko politiko. Kaj drugoga človek tudi ne more pričakovati od pruske politike. Povsod sicer pokrivajo svoje brezozirno postopanje s plaščem prijaznosti, ali za grdo krinko je opičji obraz. Jaz tudi nikakor ne morem verjeti, da bode Nemčija kedaj na svoji naselbini širila omiko in srečo, kajti o nji velja beseda: Timeo Danaos et dona ferentes. V Berlinu pa so se uverili, da potrebujejo katoliških misijonarjev, ki morejo pomiriti duhove ustašev, ker le nesebična krščanska ljubezen, požrtvovalnost in usmiljenost morejo pridobiti divjega Zamorca za delo in dom. Ko bi Bismarck dosegel svoj namen, utegne reči: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen“.

Kdor je kaj pričakoval od nemške naselbinske politike, da bode širila omiko po Afriki, ta se je varal. Kdo so ti kulturonositelji? Uradniki, razun teh odpuščeni vojaki, ki na svojih postajah v Afriki gospodarijo samooblastno in brezozirno ter tako grozovito mučijo „črne pse“, kakor celo Turčin tega ne bi mogel storiti.

Poveljnik v Bagamoju je n. pr. z ostrogami dal se nositi od nagih Zamorcev, katere je suval z železom. Poveljnik v Lindi je za kratek čas streljal v Zamorce ter je ukazal vsacega upornika šest ur zvezati v železje. Da je tako početje razkačilo črni rod, v čigar prsih tudi bije človeško srce, je naravno, in lahko se je posrečilo Sudancem po Arabcih vpihati vstajo.

Ko so Indijci čutili, da jih Nemci na trgih ob morji in po deželi izpodrivajo in ovirajo deloma kupčijo s sužnji, pričeli so z vstajami delati Nemcem ovire in je motiti v sanjah naselbinske politike. Vendar so se indijski trgovci zmetili v svojem računu. Nemci odločno branijo svojo naselbino, vstaja pa se je razširila po vseh naselbinah evropskih držav. Mohamedanci, posebno v srednji Afriki, kjer je že vrelo, so porabili to priliko ter proglasili vstajo kot boj izlama proti Evropejcem. Kako velika je razburjenost po vsi Afriki, kaže žalostni dogodek v Ugandi, kjer je mnogo domačih kristijanov umrlo mučeniške smrti.

V tem trenutku pa, ko nobena evropskih držav, ki ima naselbine v Afriki, ne vé prave pomoči, stopi pred Evropo osiveli kardinal Lavigerie ter ji pokaže pot, kako naj reši suženjsko vprašanje in črnim prebivalcem vroče Afrike dokaže dobrote krščanske omike in svobode. Ta plemeniti mož navdušuje krščanske narode, naj pozabijo zavisti in se združijo v nekrvavem boju proti pogubnemu izlamu. Delo oproščenja sužnjev more se posrečiti le z misijoni, in sicer s katoliškimi, ker te ne vleče v tuje dežele dobiček in jih ne ovirajo družinske dolžnosti. Ako se zamorski rodovi stalno naselijo, navadijo dela, ako ponehajo krvavi boji med rodovi in se njihova srca odpro večnim resnicam božjega nauka, prične se v Afriki nova doba.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Vsakemu je znana basen o volku in jagnjetu, kako ga je volk obdolžil, da mu vodo kalí. Nekaj takega se je tudi pri nas te dni zgodilo, ko je na ogerskem saboru neki Julij Lukač interpeloval našega prepohlevnega ministra Bedekovića radi postopanja z Madjari na Hrvatskem. Iz mojih poprejšnjih dopisov je dovelj razjasnjeno, kdo pri nas kalí mir in širi neprenehoma nesporazumljenja. Čitateljem „Slovenčevim“ je znano, da ima Hrvatska svojo avtonomijo, v pravosodstvu, politični upravi ter nauku in bogočastju, in da je hrvatski jezik uradni jezik v vseh odsekih ne samo avtonomnih nego tudi zajedničkih. Ali vkljub jasnemu zakonu se madjarski jezik pri nas rabi že dlje časa pri zajedničkih oblastih in vsak uradnik, ki hoče kaj več postati, mora se izkazati z znanjem tega državnega jezika za iztočno polovico avstro-ogerske monarhije. S kakošno silo so hoteli madjarščino vsiliti finančnim uradnikom, dokaz je bila glasovita Davidova šola, a s kakošno se zdaj postopa pri poštah i brzojavnih uradih, so pa najnovejše Baroševe naredbe. Madjari pa tudi še s tem niso zadovoljni, nego pošiljajo svoje ljudi iz Ogerske k nam za uradnike, ker doma

jih imajo že tako preveč. Le-ti uradniki po navadi ne znajo hrvatski, nego gonijo samo svoje madjarščino ter je bilo radi tega še mnogo pritožb od občinstva, ki takih ljudi ne more razumeti, pa vsled tega trpé stranke večkrat celó škodo. Da je temu tako, najboljši dokaz je zadnja seja trgovinsko-obrtniške kamore, ki se toži vladi, da se pri naših železnicah rabijo tovarni listi samo z madjarskim tekstom, da stranka ne vé, kam kaj zapisati. Tedaj vkljub jasnemu zakonu se godé pri nas take stvari.

Ali to še ni dosti; pri nas naseljeni Madjari zahtevajo od nas, da jih mi v njihovem poslu podpiramo, oni so sploh z eno besedo drzoviti, kar dokazuje tudi zgoraj omenjena interpelacija, ki ne spada pred ogerski sabor, kajti Hrvatska je avtonomna, pa take zadeve more le sama reševati, a nikdar ne Ogerska, ki se je začela, kakor je videti, v vse naše zadeve vmešavati. Vrh tega pa je vse, kar je ta madjarski interpelant govoril, obrekovanje naših oblasti, kajti nobenega čina ni mogel navesti, s katerim bi bil svoje trditve dokazal. On se toži, da naše upravne oblasti ne kaznujejo Hrvato dovelj strogov, ako se pregrešijo proti Madjarom v pogledu njihove osobne slobode ali pa njihovega imetka, da naše oblasti ne raztolmačijo vselej prebivalcem madjarskim, kadar kupujejo kakošna posestva pri nas, zamršene zemljiščne odnose, pa da tako večkrat mnogo denarja zastonj potrošijo. To so tako občenite obtožbe, da ne more nobeden naših oblasti radi tega dolžiti, in to tem manje pod današnjo vladó, ki bi gotovo vsak tak slučajstrogo kaznovala, ne pa da bi zanemarjala pri nas živeče Madjare.

Najteže pa je našemu interpelantu radi šol, kajti on tarna, da se otrokom madjarskih starišev zapirajo vrata ljudskih šol, kajti one so hrvatske, a madjarske se ne odpirajo, celó v madjarskih občinah se otežuje ustrojenje madjarskih šol. Tudi na teh besedah ni nič resničnega. Po našem šolskem zakonu so seveda šole hrvatske, ali v občinah, kjer je dovolj otrok druge narodnosti, more se taka šola odpreti, kar je najboljši dokaz, da imajo Madjari, katerih ima pri nas po zadnjem popisu okoli 40.000, osem javnih in pet privatnih ljudskih šol. O tem se menda ni hotel prepričati madjarski interpelant, nego raje obrekuje, da svet zaslepi, kako smo mi Hrvati intolerantni in nepravilni drugim narodnostim. S tem hočejo Madjari pokriti svoje krivice, ki jih nanašajo svojim narodnostim, saj nam je dobro znano, pa menda tudi drugemu svetu, kako se godi nemadjarским prebivalcem Ogerske, in še posebej siromašnim Slovakom, katerim niso samo gimnazije njihove zatrlí, nego tudi že ljudske šole odvzeli. Madjari bi menda radi, da se tudi v Zagrebu za njihove ljudi odpre javna madjarska šola, kajti od tukaj se menda tožijo na zatiranje. Kaj bi z javno šolo, saj še privatne, ki so se v novjšem času ustrojiti hotele, niso mogle radi pomanjkanja učencev tega storiti, kajti Hrvati pošiljajo svoje otroke v svoje hrvatske šole, a madjarska ne more nobenega namamiti. Sploh pa je s temi madjarskimi uradniki isto, kakor pri vas z nemškimi; kruh slovanski jim diši, jezik pa ne; pa vendar naša golobja čud vse o strpljivo prenaša. Vendar bi se morali enkrat vzdramiti ter vprašati: „Quousque tandem!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. februarja.

Notranje dežele.

Dunajski listi posebno naglašajo, da je *cesar* imenoval svoj obklic „Mojim narodom“ — nagovor, ne pa kakor običajno manifest, akoravno ima obliko slovesne državne listine.

Listi ogerske opozicije se zopet pečajo z *orožno postavo*. „Pesti Naplo“ naravnost pravi, da mora vlada voliti mej ustavo in obsednim stanjem. Madjarom je madjarščina takó ljuba kakor ustava. Tisza mora odjenjati ali pa odstopiti, opozicija bo do najskerajnjeje meje storila svojo dolžnost. „Budapesti Hirlep“ pravi v istem smislu, da bo državno-zborska razprava o orožni postavi prihodnji teden našla madjarski narod pripravljen. Mnogo listov očita vladi, da hoče deželno žalovanje za prestolonaslednika porabiti za svoje namene. Budimpeštanski vladni krogi sami so prepričani, da se bo predručala orožna predloga v izpodbijanih točkah, kajti Tisza, ki ni pričakoval takega upora mej narodom, dobro vé, da bi zmaga v državnem zboru ne bila tudi zmaga nasproti javnemu mnenju.

(Dalje v prilogi.)

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je bil dne 7. t. m. kot v dan smrtne obletnice papeža Pija IX. pri službi božji, katero je kardinal Hohenlohe daroval v sikstinski kapelici. Cerkvene slavnosti se je vdeležil tudi diplomatski kor. — Kardinal Mieczyslaw pl. Ledóchow grof Ledóchowski, nadškof poznanjski, je dne 4. t. m. v 66. letu dōbe svoje umrl na pljučnici v Rimu. Rojen dne 29. oktobra 1822 v kraljevini Poljski, član starega rodū, ki je pa še-le leta 1800 dobil avstrijsko plemstvo, učil se je bogoslovja v Varšavi in Bernu. Kmalu je postal papežev hišni prelat, leta 1860 je bil nuncij v Bruslju, potem pa imenovan za poznanskega nadškofa. Narod je bil z novim dušnim pastirjem jako nezadovoljen, ker je menil, da je novi nadškof vladno orodje. Ledóchowski je imel veliko zaupanje do pruskega dvora ter je celó v pruski tabor v Francijo odpotoval, da bi izprosil posredovanje na korist sv. Očetu. Dosegel ni ničesa, pač pa si je nakopal mržnjo Bismarkovo. Ko je nastal kulturni boj, pretrpel je Ledóchowski poleg kolonijskega nadškofa jako veliko ter so ga l. 1874 v Ostrovu celó obsodili in zaprli. Mej tem je postal kardinal. Meseca februarija je odpotoval čez Prago, kjer je bil gostoljubno sprejet, v Rim in tū ga je papež imenoval tajnikom apostolskih brev. Z njegovo smrtjo se je skrhilo število slovanskih kardinalov na enega, to je nadškofa zagrebskega, Mihaelovića.

Predstojnik v stari *Srbiji* ležečega samostana Dečanja, v katerem ležé kosti mnogih srbskih carjev, pobegnil je vsled bolgarsko-turških rovanj in napada na samostan v Cetinje. — Kakor poroča „Pol. Corr.“, storil je knez Nikita prijateljske korake pri turški vladi, da si izprosi vladno varstvo za ta Srbom sveti kraj. Turčija je prošnjo uslišala, predstojnik pa se je povrnil vsled tega v Dečani.

„Kölnische Zeitung“ pravi, da je bil prvotni porod razporu mej *bolgarsko* vlado in sinodo služba božja povodom smrti nemškega cesarja Viljema I. Prava krivda v tej zadevi pa se mora po mnenju napominanega lista pripisovati Pobjedonoševu, ki je pregovoril škofo, da so proglasili službo božjo za protestantskega kneza krivoverstvom. — Tržaški „Secolo“ je dné 20. januarja objavil članek, v katerem je prekliceval vesti, da namerava Avstrija zasesti Novi Bazar. Ta članek je v Bolgariji napravil dober vtis, ter ga skoro večina listov v prevodu objavlja. Posebno povdarjajo nastopni odstavek: „Sedaj se ni treba ničesa bati zaradi oblasti v Bosni in Hercegovini dunajskemu ministerstvu, ki ima simpatije vlad v Belemgradu, Sofiji in Atenah. Na drugi strani so pa tudi napominane vlade prepričane, da naša monarhija, akoravno sme z zadovoljnostjo zreti na gotovo bodočnost balkanskega polnтока, ne bode zlorabila svojega privilegovanega stališča in da ne bode izvrševala poskusov, ki bi jo predrago stali. Za sedaj tedaj nikdo še ne misli na vojno zasedenje Novega Bazara. To bi bila gola bedarija.“

Ruski car je potrdil predlog ministra Tolstoja o ustanovitvi načelnikov za posamezne provincijalne okraje (zemstva). — Kazenska obravnava zoper zatožence v zadevi nesreče pri Borkiju, mej katerimi je tudi general Stiernval, vršila se bode v prihodnjih dnéh.

Nemška proračunska komisija je sprejela predlogo o povišanju kronine dotacije z vsemi glasovi proti onima poslancev Virhova in Richterja.

V *francoski* zbornici je interpeloval radikalec Salis vlado, zakaj se tako zavlakuje preiskava v njegovi pravdi zoper Gilly-a. Pravosodni minister Guyot je odgovoril, da je pač že čas ta škandal odstraniti s sveta; dokler bo on minister, nikdar se ne bo nekaznovano žalila postava. Levičarji so odobrvali ministrov izjavo, Salis pa je umaknil svojo interpelacijo. — Boulanger bo zopet prišel v zbornico še-le tedaj, ko se bo moral odločiti ali prevzame sedež za Pariz ali ne. Splošnje se sodi, da bo to storil in se odpovedal mandatu za departement Nord. V pismu, s katerim bo naznanil svoj sklep volilec v Nordu, objavil bo ob enem tudi nekaj politični vspored. V boulangistiškem glasilu „La Presse“ priobčujejo Naquet, Laisant in Michelin kot člani „republikanskega narodnega odbora“ manifeste vseh republikancev, v katerem še enkrat nastevajo vse pregrehe parlamentarne republike ter pozivljajo republikance, naj se pridružijo Boulangerju, ki zasluži popolno zaupanje in nikakor ne misli postati diktator. Ko bi pa to tudi hotel, nemogoče mu bo doseči namen, ako se ga kolikor moč veliko republikancev oklene. „Pomagajte nam“, pravijo na koncu, „ogniti se veliki in nevarni revoluciji, ki bi nam lahko spodkopala monarhijo. Pomagajte nam iz Francije narediti velik, miroven in nepremagljiv narod, ki bo z enako ljubeznijo oklepal vse pod zastavo republike zbrane otroke.“ Monarhični krogi niso nič kaj zadovoljni s tem manifestom, s katerim se general in njegova stranka dobriča republikancem. Toda Boulanger je že tak moč, ki noče z jasnim in odločnim programom stopiti na eno ali drugo stran ter si tako nakopati protivnike. — Dnevno povelje polkovnika Sénarda, o katerem smo že včeraj omenjali, pravi mej drugim: „Bolest dr. Eudesa (polkovnega zdravnika) je tem večja, ker je pet dni umirajoča mati

zahtevala svojega sina videti in ker je vzle prošnjam matere, naj se zadnji pot poslovi sin od nje, vzle formalnemu dovoljenju strassburškega redarstva in vkljub njegovemu zagotovitvi, da se bo takoj povrnil v Francijo, nemško veleposlaništvo nečloveški odbilo prošnjo; nemško veleposlaništvo se tudi ni sramovalo zapreti, da ga bodo na nemški meji takoj zgrabile nemške oblasti. Tako postopajo Nemci zoper francoskega častnika! Ali je to vredno omikancev? To dnevno povelje naj se prečita vsem stotnjam, poveljniki pa naj je pojasnijo, da bodo vedeli vojaki, kake čute gojé zoper Nemčijo.“

Predvčeraj je *rumunski* zbornici predložil Blaremburg od 22 poslancev podpisani predlog, naj se zatoži Bratianovo ministerstvo. Predloga obsega deset jako tehtnih zatožnih točk. Kakor se čuje, potrdila bode ta nasvèt večina konservativcev, junimisti pa bodo proti njemu glasovali. Sploh pa je vže to dosti označilno, da podpiše tak predlog 22 poslancev. — Vest, da bode rumunska vlada ustavila utrjevanja Rusiji na ljubo, se ni potrdila. Minister Lahovary je naznanil proračunski komisiji, da se bode za nadaljevanje utrjevalnih del potrebovalo še 65 milijonov frankov. — Vsled prošnje srbske vlade so rumunske oblasti štiri Srbe iztirale iz dežele, ker so skrivaj pošiljali orožje srbskim anarhistom.

Turški „Tarik“ pravi, da je Turčija minoli mesec plačala Rusiji vso zaostalo vojskino odškodnino ter je z otomansko banko sklenila pogodbo, ki jamči za dotično plačevanje nadaljnjih obrokov. Grški kralj Jurij bo na svojem povratku iz Peterburga, kjer se bo vršila poroka grške princesinje Aleksandre, obiskal turškega sultana v Carjigradu.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dné 5. februarija. Povodom današnjega pogreba cesarjeviča Rudolfa na Dunaji zvonilo je vsled naredbe nadškofijskega konzistorija v metropolitni cerkvi, po vseh kolegijatnih, farnih in samostanskih cerkvah kraljevega glavnega mesta Prage in predmestij; na kak poznejši dan se imajo pa vršiti zadušne sv. maše po vseh cerkvah praških, dan se še le določi. „Duhovni oskrbniki, ne zabite pri vsaki priliki — tako slōve nadškofovska okrožnica — pokladati vernikom na srce, da goreče molijo za dušo pokojnega cesarjeviča, za hudo skušenega najmilost. cesarja in kralja in za vso cesarsko obitelj.“

V Pragi in po predmestjih bile so šole povsod zatvorjene. Popoldne zaprli so tudi trgovci svoje prodajalnice; dalje so bile zatvorjene vse kavarne, tovarne, javna zabavišča, gledišča itd. Včeraj zvečer odpeljali so se odtodi na Dunaj k pogrebu najvišji deželni maršal knez Jurij Lobkovic, grof Vojteh Schönborn, grof Guido Thun, grof Leopold Cernin, grof Ernest Waldstein, knez Karol Auersperg in knez Alojzij Rohan, opoldne pa namestnik baron Kraus.

Mesto naše poslalo je na krsto Rudolfovo prekrasen in dragocen venec, ki je bil včeraj ves dan izložen v dvorni prodajalnici cvetk in rastlin g. Gust. Dittricha v Šlikovi palači. Venec je precej velik, in je spleten iz samih najplemenitejših, najkrasnejših in harmonično izbranih cvetlic. Načrt izgotovil je vodja mestnih nasadov, Thomayer. Cvetlice so iz šest vrtov in cvetličnjakov, nekatere veljajo celó 20 do 30 goldinarjev, nahajajo se med njimi n. pr. cvetke: Tillandsia, Lindeni, Masdevalia, Ignea, Harriana, Shuttleworthi, Chimera, Odontoglossum Cervantessi, O. Rossi majus, O. Triumphans, O. Alexandrae, Cypripedium Stonei, C. Spicerianum, Phalenopsis Schileriana, Ph. amabilis, Cottleya Mossiae, C. Skimmerii, C. Percivalliana, Dendrobium nobile, D. densiflorum, Celogina cristata, Anthurium Mašekianum. K vencu bila sta pripeta dragocena trakova v narodnih bojah, ovita v črn pajčolan. Na belem traku bil je všt napis: „Kral. glav. mesto“ in na rudečem: „Praha“. Napisa z bogatimi zlatimi okraski v zlatu izgotovila je krščanska akademija. Venec je fotografiral g. Mulač in je vreden 300 do 500 goldinarjev.

Žal, da se fruktifikovanje žalostnega dogodka v Mayerlingu vrši od strani mnogih listov skoro nesramnim načinom. Veliki svobodomiselni list praški (N. L.) ni se sramoval v včerajšnjem uvodnem članku naravnost rajnega prestolonaslednika v dotiko spravljati s francosko revolucijo in njegov dunajski dopisnik videl ga je bolehati za poetičnim Darwino-Schopenhaurovim svetožaljem, koje mu je stisnilo v roko smrtonosno orožje. Smešno! Saj ni ta slučaj jedini v povestnici, in kruta osoda ima baš na dediče prestolov namerjeno in je polaga v predčasni grob. Car Aleksander II. moral je gledati, kako je prvo-

rojenec njegov, 22 let stari cesarjevič, vsled neozdravljive bolezni moral umreti. Sin Napoleona III. in francoski prestolonaslednik zaboden je bil s zulu-kaferskimi asagaji v Afriki. Vojvodo du Berry, naslednika bourbonskega, zaböl je leta 1820 morilec. Naslednik Ljudevita Filipa prominol je leta 1842 po naključji; kralj Ljudevit bavarski, brat naše cesarice, se je vtopil. Dolga bi bila vrsta onih, ko bi je hotel naštetiti vse, ki so bili porojeni kot prestolonasledniki, a so prominoli predčasno. Toda nesreča, ki je zadela Rudolfa, je še najbolj tragična, vendar vzorno življenje njegovo in plemenite namere njegove od prvega mladeniškega veka, ta vzor ostane narodom, ko bode vže davno počivalo truplo njegovo v hladni rakvi pri očetih kapucinih poleg svojih slavnih pradedov.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(„Slov. Narod“) je v včerajšnjem svojem odgovoru na naš članek „Ovaduštvo“ prav „žalostno“ odgovarjal. Zvijal se je na vse strani ter zavijal stvar, kakor je pri enakih prilikah že njegova navada. Iz njegovega odgovora je razvidno, da „resnica oči kolje“. Nam ni bila na mislih nobena posamezna oseba njegovega razumništva, temveč smo označili le v obče njegovo nedostojno taktiko, s katero postopa proti neljubim jim osebam. To so nam zagotavljali že večkrat mnogi njegovi naročniki, ki se bojé, da bi jih sumničil nerodoljubja, ko bi ga pustili. Da na netaktnost Vašo nismo takoj odgovorili, bil je edini vzrok, ker nismo za časa prebitke žalosti, ko je ležalo truplo prevzvišenega cesarjeviča na mrtvaškem odru, hoteli opominjati Vas dostojnejše pisave. Glavni vzrok Vašega ščuvanja je pač samo sovraštvo do prevzvišenega knezoškofa. Skrivajte se za ščit lojalnosti ter sumničite knezoškofa nelojalnosti le iz tega vzroka, ker Vam je prelojalen.

Ako je res vse razumništvo za Vami, kakor bahato trdite, potem Vam prepustimo tudi one razumnike, ki so še isti večer po Vaši netaktni opazki pobijali šipe in s črnolom mazali zidove. Da nismo zmotljivi, nismo nikoli trdili, a da Vi neresnico poročate, je nov dokaz to, ker ni res, da je povodom cesarjevičeve smrti deželno predsedstvo samo moralo posezati vmes. Prašali smo na dotičnem mestu, in odgovorili so, da niti tukajšnje deželno predsedništvo, niti kako drugo oblastvo ni moralo „vmes posezati“. Tukajšnje knezoškofijstvo ni v tej zadevi nič manj storilo, kakor cerkveno zastopstvo na Dunaji, da celó več, ker je z odlokom z dne 5. februarija ukazalo, da se v nedeljo dne 17. t. m. daruje po vseh farnih cerkvah slovesna votivna sv. maša, ki je jutri ljudstvu z lece oznaniti, da izprosimo od Gospoda tolažbe in krepila za Nj. Veličanstvo in celo cesarsko družino in božjega blagoslova za Najvišjo cesarsko hišo in vse cesarstvo.

V knjigi „Slovenci“, ki jo je izdala minulo leto „Slovenska Matica“, čitamo: „Plemenita je politika samo tedaj, ako je osnovana na resničnih željah in potrebah naroda... Najprvo račite uvažiti, da je naš narod slovenski narod, da njega zatore ne morejo osrečiti vcepljena mu tuja, nego samo razvita in čvrsta pristna svojstva.“ Ako se torej sklicujete na židovske liste, posnemate tuje vzglede in nazore. In vsled tega Vas pomilujemo. Ali ste izrazili grajo vsled surovih izgrediv? Ne, pač pa ste je zabeležili brez opazke, da razsoden človek mora misliti, da se strinjate s poulično druhaljo, ki kaže nevoljo, ker se tedaj ni zvonilo, ko je ona zahtevala, in ker na cerkvah niso bile črne zastave. Ko bi jedino črne zastave značile žalost in rodoljubje, potem bi bila slaba z rodoljubjem. Čegava čast in dostojanstvo je še varno na tak način pred Vašimi napadi? Dostaviti nam je še to, da je cerkev po božji naredbi prosta, in ta prostost ji je zagotovljena tudi v državnih postavah.

(„Slov. Matica“ pa „N. Fr. Pr.“) Kar „N. Fr. Pr.“ piše o „Slov. Matici“, o njenem tajniku in predsedniku, je neresnično. Gosp. predsednik pač ne bo odgovarjal nesramni židinj. Man merkt die Absicht und — wird heiter gestimmt!

(Nesreča.) Danes jutraj ob 3. uri je železnični prevoznik Gärtner prišel med trkače (Puffer) na

postaji v Rakeku. Poškodovani ste mu obe roki in
leva stran telesa. Upanje je, da okreva.

(V tukajšnji prisilni delavnici) je predvčeraj
bila sv. maša za pokojnega cesarjeviča Rudolfa.
Na dan pogreba so bili vsi prisilni delavci popoldne
dela oproščeni.

(Umrli) je v Kranji minoli četrtek g. J. Stein-
metz, c. kr. okrajni zdravnik, star 83 let, Pokojnik
je bil odlikovan z zlatim križcem za zasluge. N. v m. p.!

(Vabilo) k veselici, ki jo priredi bralno društvo
„Mir“ v Št. Petru v četrtek 14. februarja t. l. v
gostilni pri „Zvezdi“ g. I. Špiljarja na korist Miro-
slava Vilharja spomeniku v Postojni. — Začetek ob
7. uri zvečer. — Svira kvintet A. Bleyer. — Vstop-
nina za ude 50 kr., za neude 1 gold. Dame so
vstopnine proste. — Vspored: 1. Pozdrav gostov.
— 2. Dr. G. Ipavec: „Mornarska“, moški zbor. —
3. Stritar: „Mladini“, deklamuje gospica P. Fleš.
— 4. „Monsonge d' amour“, svira na citre gospica
F. Špiljarjeva in gospod V. Zalaznik. — 5. M. Vil-
har: „Planšer“, moški zbor. — 6. „Šaljivi prizor“,
predstavlja g. R. Dolenec. — 7. Šaljiva loterija. —
8. Prosta zabava.

Telegrami.

Dunaj, 8. febr. Zbornica poslancev je v
današnji večerni seji nepremenjeno rešila prvi
dve točki postavbe o skladiščih.

Rim, 8. febr. Mej delavci brez službe, ki
so razbili okna in cestne svetilke, in redarji
je nastal boj, v katerem je bilo 6 redarjev
in več delavcev ranjenih. Več kot sto oseb
so odvedli v zapor.

Rim, 9. februarja. Prodajalnice so za-
prte; mnogo vojaških straž hodi po ulicah.
Do sedaj se še ni rušil mir, le nekaterikrat
so se po mestu raznesle neresnične vesti o
izgredih. Vojaki še vedno zapirajo sumljive
osebe.

Pariz, 9. februarja. Ukaz vojnega mi-
nisterstva naroča poveljnikom, naj pouče
vojake, da so vsakojake politične izjave pre-
povedane. Poveljniki se morajo v občevanju
z vojno ogibati političnim opazkam. Vojni
minister inace preti s strogimi naredbami.

Sporočilo

osnovalnega odbora delniškega društva
I. Narodni dom v Rudolfovo za l. 1888.

Leta 1884 se je to delniško društvo osnovalo
v ta namen, da se prvi Narodni dom dovrši in za
narodna društva ohrani.

Komur so tedanje razmere znane, mora se
čuditi, da se je sploh še kdo zanimal za rešitev
poslopja, katero je prizadelo že toliko skrbi, truda
in žrtev, a krepka narodna ideja premagala je tudi
te težave.

Že prvo leto se je nabralo izdatno število del-
ničarjev, ki so s početka precej redno svoje doneske
vplačevali. Vkljub raznim oviram, katere so se temu
podjetju stavliale od raznih strani, osnovalni odbor
vendar ni opešal, ter vstrajno nabiral delničarje ter
zbral doneske in danes se lahko ponosno trdi, da
je podjetje približalo se svoji smeri, kajti po izkazu,
tiskanem v jeseni 1888, je šlo družstvo 148 pod-
pisanih delnic z zapisano svoto . . . gl. 7400.—
9 delnic se je podpisalo še do konca
leta z 450.—

157 delnic znaša po 50 gl. gl. 7850.—
Na te delnice se je vplačalo od
leta 1884 do konca leta 1888 gl. 6156.10

Nevplačana a podpisana svota znaša torej . . . gl. 1693.90

Ker pa je med tem časom ne-
koliko delničarjev umrlo in drugih od-
palo, bode treba 20 neiztirljivih delnic
izbrisati z zaostankom gl. 1000.—

Iztirljivi ostanek znaša torej . . . gl. 693.90
Ako se od vplačane svote . . . gl. 6156.10

odračunajo troški:
za koleke gl. 33.75
„ pristojbine 31.25
„ tiskovine 76.15
„ služabnike 78.—
„ poštne in druge male
potrebščine 57.28

potrošene od prvega početka
do konca leta 1888 skupaj gl. 276.43
ostane svota gl. 5879.67

K tej svoti je prišteti:
Od društva Čitalnica za l. 1885
vplačane obresti 85.—
in pa 5% obresti od 5300 gl. za l. 1886,
1887 in 1888 714.—

Skupno premoženje je torej gl. 6678.67

Od teh je vknjiženih na poslopje
Narodni dom pod ul. šte. 333, 334
in 335 kat. obč. Rudolfovo vsled
dolžnih pisem:

iz dné 30. maja 1885 . . . gl. 2910.—
„ 31. dec. 1885 . . . gl. 990.—
„ 6. jan. 1887 . . . gl. 1180.—
„ 24. dec. 1887 . . . gl. 220.—
Skupaj . . . gl. 5300.—

V hranilnici je vlo-
ženih na knjižicah:
št. 155.605 gl. 70.—
„ 165.688 „ 100.—
„ 166.933 „ 70.—
„ 168.613 „ 44.—
„ 172.828 „ 85.—
„ 173.813 „ 220.—
Skupaj . . . gl. 589.—

Pri omenjenem društvu
na obrestih 714.—
Gotovina v blagajnici 75.67

Skupaj zgoraj navedena svota . . . gl. 6678.67
Ako se od dohodkov na obrestih . . . 799.—
odbijejo troški 276.43
ostaja koncem l. 1888 čistega prebitka . . gl. 522.57
Od tega se mora po § 24 pravil 10%
odločiti za rezervni fond 52.26

Ostane za razdelitev med one delni-
čarje, ki so delnice popolnoma vplačali . . gl. 470.31
Do konca leta 1888 je bilo 121 delnic popol-
noma vplačanih, in ko bi bili vsi delničarji ob istem
času plačali, bi prišlo na vsako delnico 3 gl. 96 kr.
torej blizu 8%.

Ker so pa nekateri delničarji že leta 1884,
drugi v poznejših letih delnice vplačali in so zdaj
le za 1885 vplačane obresti 85 gl. na razpolaganje,
od katerih odpada primerni del troškov in 10%
deleža za rezervni fond, in ker pred konstituiranjem
društva po členu 217 trgov. zakona občni zbor ne
more določiti niti bilance niti dividende, se kuponi
za leto 1888 niso izplačali, kar pa delničarjem ni
na zgubo, ker bodo po konstituiranju toliko več
dobili.

Konstituirati se pa ne more, dokler ni vseh
200 delnic vplačanih. Zatorej se vsem delničarjem
priporoča, da pridobé še novih delničarjev in da vsi
vplačajo podpisane delnice. Sicer pa nasvetuje osno-
valni odbor, da se onim delničarjem, ki so delnice
že le leta 1884 vplačali, na račun dividende, ki se
bode še le po konstituiranju odločila, 10% dobitnega
deleža, torej 39.5 kr. za kupon 18. decembra 1888
izplača.

RUDOLFOVO, 31. januarja 1889.

Dr. Albin Poznik l. r.

J. Krajec l. r.

Adolf Pauser l. r.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celsiju		
7. u. jut.	728.6	— 2.0	sl. svzh.	oblačno	
8. u. pop.	730.4	2.0	„	„	0.00
9. u. zveč.	727.8	— 3.6	„	jasno	
Srednja temperatura —1.2° C., za 0.8° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	83 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	111 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	882 „ — „
Kreditne akcije	312 „ — „
London	120 „ 85 „
Nemške marke	59 „ 12 1/2 „

Umrli so:

7. febr. Fran Lajner, foto-
grafovin sin, 3 1/2 leta, Dunajska
cesta št. 7, vodenica v glavi.

Razprodaja žita.

Vsled odobrenja ponudbe s strani slavne c. kr. dež. sodnije
v Ljubljani z odlokom z dné 5. februarja t. l. št. 1237 sem
prevzel

zalogo žita
rajncega A. DREO-ta

ter tem potom naznanjam, da bodem isto jel

razprodajati v ponedeljek, dné 11. t. m.

v Dreetovih skladiščih.

Ker je za razprodajo le kratek čas določen, **stavil bodem**
cene razmerno nizke in se priporočam p. n. kupcem v mnogo-
brojni obisk.

Ljubljana, 8. februarja 1889.

I. Knez,

trгоvec z žitom in deželnimi pridelki
v Ljubljani.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje,
vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCO-
LJEVO „ESENCO ZA ŽE-
LODEC“, koja je tudi iz-
vrstno sredstvo proti glistam.
Pošilja jo izdelovatelj lekar-
nar GABRIEL PICCOLI v
Ljubljani (na Dunajski
cesti) proti poštnemu po-
vzetju.

Varstvena znamka.

Dobiva se pa razven pri
izdelovatelju lekarju PICCO-
LI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani
po 10 kr., tudi še pri le-
karju Rizzioli-ju v Rudolfo-
vem in skoraj po vseh le-
karnah na Primorskem, Tirol-
skem, Koroškem, Štajerskem
in v Dalmaciji in sicer po
15 kr. steklenica.

Javna zahvala.

Podpisani čuti se zavezanega,
slavnej

„AZIENDI“

avstro-francoskeje zavarovalneje
družbi za elementarne nesreče
in nezgode na Dunaji

zastopaneje po glavnej agenturi v Lju-
bljani pri gosp. Josipu Prosencu,
izrekati najiskrenejšo zahvalo za jako
hitro poizvedenje škode in izplačanje
zavarovane svote za objekte, ki so mi
dné 3. januarja 1889 pogoreli v
Lukovici.

V Lukovici, 28. jan. 1889.

(1) **Fran Janša.**

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve
v ploščevinastih pušicah (Blechnbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Spominjajte se ljubljanske dijaške
in ljudske kuhinje pri igri in stavah,
pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih
dobitkih.

Slovinci! Rojaki!

„Ljubljanski Sokol“ more samosvestno reči, da si je v petindvajsetih letih svojega obstoja pridobil velike zasluge za narodno probo in da je več ko katerokoli drugo društvo storil, da se je v Slovincih vzbudil in razširil narodni ponos. Naše društvo ni se namreč smatralo samo za telovadno društvo, temveč je takoj od prvega početka vcepilo vsakemu svojemu členu prepričanje, da mora biti pionir sete narodne stvar.

Zgodovina, katere je društvo izdalo lani o priliki praznovanja svoje petindvajsetletnice, dokazuje najbolj, kako znamenito je vršil „Sokol“ svojo dolžnost; vsaj ni bilo širom slovenske domovine znamenitejše narodne slavnosti, katere bi se ne bil vdeležil. Zato mu je pa narod naš o petindvajsetletnici tudi dokazal svoje simpatije; kajti slavnosti, ki so se vršile tem porodom, bile so tako veličastne, da kaj takega — po splošnej sodbi — ni videla še bela Ljubljana.

Slavni slovenski mecén, preblagorodni gospod **Josip Gorup** — uvažujoč dosežanje blagoslovljeno delovanje — dal jedruštru na razpolaganje posojilo 30.000 gld. za to, da si sezida posebno poslopje, v katerem bi moglo namen svoj dosežati bolj, ko mu je mogoče sedaj brez lastnega domovanja. Odbor sklenil je vsled tega razširiti društveni delokrog tako, da bode društvo poslej svojim članom tudi v duševnem oziru dajalo koristi, kakoršnih ne morejo uživati pri kakem drugem društvu v Ljubljani.

Rojaki! Naloga, ki si jo je postavilo društvo naše, da se vsestransko izpolniti le s pripomočjo vsega slovenskega naroda. Poslopje, katero — kakor priča slika — bode v lepšavo našega glavnega mesta in katero bode — vsaj za sedaj — brezdejočno središče vsega narodnega življenja v Ljubljani, stalo bode skoro še enkrat toliko, kolikor ima društvo naše še na razpolaganje. Zato se obračamo do Vas vseh, ki poznate nesebično in požrtvovalno delovanje „Sokola“; do vas vseh, ki ste bili tolikokrat priča srce vznemirajočih prizorov narodnega navedušenja o izletih in drugih javnih nastopih našega društva; do vas vseh, ki verujete v lepšo narodno bodočnost, katere neutrudni oznanjevalci bil je vedno naš „Sokol“ — z uljudno prošnjo, da mu s prostovoljnimi doneski pomagate postaviti si lastno domovanje.

Zlasti Ve, narodna društva! katerim o posebno slovesnih prilikah „Sokol“ nikdar ni odrekel sodelovanja, Ve čitalnice in bralna društva širom domovine: pokažite, da znate ceniti zasluge društva našega. Goto ne bode težko vsakemu društvu privediti tekom leta po jedno veselico na korist „Sokolskemu domu“; s tem pa se bode nabrala že precejšnja svota za zgradbo tega v narodnem oziru jako imenitnega poslopja.

Res, da imamo mnogo izdatkov v narodne namene; a temu se narod, ki napreduje, ki veruje v svojo bodočnost, braniti ne more. Po požrtvovalnosti soditi je narodno zavednost in zato tudi res nahajamo, da ravno oni najbolj tožijo o narodnem darku, ki ne redi, da: „Biti slovenske krvi, bodi Slovincem ponos“.

Zato se torej z zaupnostjo obračamo do Vas, dragi rojaki! „Sokolski dom“ bode se vsled velikušne podpore preblagorodnega gospoda **Josipa Gorupa** začel zidati že to pomlad. Pomozite nam z radovoljnimi doneski, da postane krasno poslopje kmalu neobremenjena lastnina slovenskega naroda!*)

V LJUBLJANI, dne 1. februarja 1889.

Ivan Hribar,
starosta.

Za odbor „Sokola“:
dr. Julij Dereani,
tajnik.

Pavel Skalé,
blagajnik.

*) Doniski pošiljajo naj se blagajniku gosp. Pavlu Skalétu. Darove sprejema tudi vredništvo našega lista.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le **I. Bendiksa** iz Št. Valentina e. kra. priv. nepremočljiva

hranilna mast za usnje

potrjena s stotinami spričeval (cene: cela škatlja 1 gld., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.), potem za likanje usnja ravno kar patentovana

hranilna tinktura za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo e. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v e. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. **Schusnigu & Weberju** in **A. Krisperju**. — Sva imo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer se ni založb.

(30-2)

Marijacejske kapljice za želodec, izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanji teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajenji želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodcu), želodnem krču, zaprtju, preobloženji želodca z jedili ali pijačami, boleznih vsled glist, boleznih na vranici in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar **Karol Brady, Kremžir** [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rdeč papir, na kojem je zgorajšnja vrstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni **H. Guseka** v Kremžiru.

Pristne so dobiti: **Ljubljana**: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — **Postojna**: lek. Fr. Baecareich, — **Škofjalo**: lek. Karol Fabiani. — **Radovljica**: lek. Aleks. Roblek. — **Rudolfovo**: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — **Kamnik**: lek. J. Močnik. — **Črnomelj**: lek. J. Blažek.

(51)

M. Mahnič,

krojaški mojster,

(4-4)

v **Ljubljani, Strelške ulice št. 6,**

se priporoča pred. duhovščini, kakor tudi slavnemu p. n. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstne moške obleke,

katero izdeluje dobro in zanesljivo, po prav primerni ceni.

Kupi se hiša

pripravna v stanovanje za **vpokojenega duhovnika.**

Natančnejši dogovor ustno.

Sv. Križ poleg Litije, dne 3. febr. 1889.

J. Marolt.

(3-2)

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Drušković-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, štorje za štokudorjanje, drat in croke, samokolnice, rezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznane najboljše kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

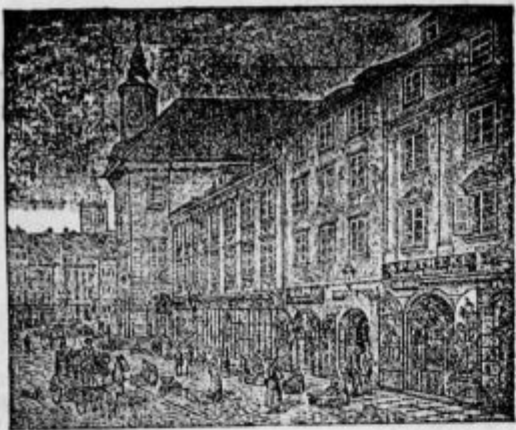
kjer ni blizu vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(6)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (**Lengenfelder Gyps**) za gnojenje polja.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporočam tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična tovarna), v Gradcu (na Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Ce ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

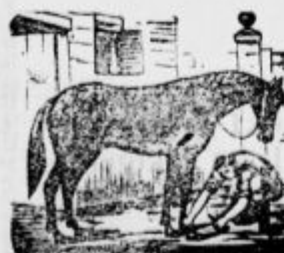
Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vrtnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurnih na nogah, izvinjenju, tiseanju od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Tuji.

7 februarija.

Pri **Maticu**: K. Obresa z Vrhniče. — Moser in Lausch z Dunaja. — M. Kastel, kupčevalec, s Češkega.

Pri **Stonu**: Dr. Jaroslav Horčička, zdravnik, s Pulja. — Rudolf Steindler z Dunaja. — Haas, z Dunaja. — Jenztach, potovalec, iz Trsta.

Kovert s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizkoj ceni.

Priporočba dimnikarske obrti.

Opiraje se na mnogoletne skušnje svoje obrti po raznih deželah, priporočam se častitim p. n. hišnim posestnikom, prečastiti duhovščini, posestnikom tovarn v mestu in na deželi za izročitev **snaženja dimnikov, pečij in štedilnih ognjišč**, kakor tudi za **požiganje saj in vravnava cevij** pri novih stavbah. — Ker bodem delal sam in vsako po delalcih mojih storjeno delo strogo nadzoroval, zagotoviti smem p. n. slavnemu občinstvu, da bode vedno najbolje postreženo ter se nadejam obile uporabe moje malenkosti.

Splošnovanjem

Valentin Hribar,

dimnikarski mojster,

v Ljubljani, Dijaške ulice šte. 9.

Avstro-ogerska karavana v sv. deželo.

Prihodnja avstro-ogerska karavana v sv. deželo bo okrog 21. dné marca 1889 iz Trsta odšla ter naj se vdeleženci obrnejo do podpisanega, ki jim bo takoj poslal obširne vsprede.

Potovanje obsega: Trst — Aleksandrija — Kajiro — Kajfa — Nazaret — Tiberija — Jeruzalem — Sv. Janez — Betlehem — Jeruzalem — Ramleh — Jafa — Port-Said — Aleksandrija — Trst oziroma Carigrad in Solun.

Potovanje bo trajalo 45 dni.

Cena I. razredu s popolno hrano 635 gl. v bankoveli

„ II. „ „ „ „ 545 „ „

— Zadnji dan za oglašenje 12. dan marca 1889. —

Te karavane se smejo vdeležiti osebe tudi iz Nemčije in drugih dežel.

Na Dunaji, I., Spiegelgasse 12.

Leon Woerl,

ces. br. dvorni knjigotrožec, založnik, komtur in vitez mnogih visokih redov.

(16—5)

J. Pserhofer-jeva

lekarna na Dunaji, Singerstrasse 15,

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Kri čistilne kroglice, poprej „Univerzalne kroglice“ imenovane, zaslužijo pohvalo, slednje nazivanje s popolno pravico, ker res je ni skoro boleznih, pri kateri bi ne bile že na tisočkrat te kroglice pokazale svojega čudovitega učinka. V najtrdovratnejših slučajih, ko so se zaman rabila druga zdravila, so te kroglice mnogobrojokrat popolnoma ozdravile. 1 škatljica s 15 kroglicami velja 21 kr., 1 zvitek s 6 škatljicami 1 gl. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gl. 10 kr.

Ce se poprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljati vred: 1 zvitek kroglice 1 gl. 25 kr., 2 zvitek 2 gl. 30 kr., 3 zvitek 3 gl. 35 kr., 4 zvitek 4 gl. 40 kr., 5 zvitek 5 gl. 20., 10 zvitek 9 gl. 20 kr. — (Manj nego jeden zvitek se ne pošlje.)

Pristne kroglice so le one, katerih nakaznica ima imenski podpis J. Pserhofer-jev in katere imajo na pokrovu vsake škatljice isti imenski podpis z ručico barvo.

Nebrojno pismem je došlo, v katerih se zahvaljujejo konsumenti teh kroglic za svoje ozdravljenje po najrazličnejših in težkih boleznih. Kdor jih je le jedenkrat poskusil, priporoča jih dalje.

— Tu navedemo le nekaj zahvalnih pism: —

Schlierbach, 17. febr. 1888.

Vaše blagorodje! Udano podpisani prosi, da mu zopet pošljete štiri zvitke vaših koristnih in izvrstnih kri čistilnih kroglic.

Splošnovanjem

Ig. Neureiter, praktični zdravnik.

Hraše pri Smledniku, 12. sept. 1887.

Blagorodni gospod! Božja volja je bila, da so mi prišle Vaše kroglice v roke, in sedaj Vam pišem, kak uspeh da so imele: Prehladila sem se bila v otrošji postelji, tako, da nisem mogla opravljati več dela svojega, in bila bi gotovo že mrtva, da me niso rešile Vaše čudovite kroglice. Bog blagoslovi Vas tisočkrat. Zaupam, da me bodo kroglice Vaše popolnem ozdravile, kakor so drugim k zdravju pomagale. Terezija Kniflic.

Dunajsko Novo Mesto, 9. dec. 1887.

Vaše visokoblagorodje! Najtoplejšo zahvalo izrekam v imenu 60letne tete svoje. Trpela je za kroničnim katarom v želodcu in vodenico. Življenje bilo jej je muka in mislila je, da je že izgubljena. Slučajno je dobila škatljico vaših izvrstnih kri čistilnih kroglic, in je ozdravela, ko jih je dlje časa rabila.

Splošnovanjem

Jozefa Weinzettl.

Ozebljinski balzam J. Pserhofer-ja, že več let priznan kot najboljšo zdravilo proti ozebljini vsake vrste, kakor tudi proti zastaranim ranam. 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amer. mazilo proti protinu, najboljšo sredstvo pri vseh protinskih in reumatičnih boleznih, trganji po udih, išiji, trganji po ušesih itd. 1 gl. 20 kr.

Prašek proti potenju nog. Cena škatljice 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo, najboljšo sredstvo proti napenjanju vratu. Jeden flacon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljanju, vsakovrstnim trebušnim boleznim, najboljšo domače sredstvo. Steklenica 22 kr.

Razven tu navedenih preparatov so v zalogi vse v avstrijskih listih objavljene domače in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih morda ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in ceno preskrbijo. Pošiljavo po pošti se najhitreje izvrše proti predpošiljavi zneska, večje naročbe tudi proti poštnemu povzetju.

Ce se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), poštnina mnogo manj stane, kot pri pošiljavi s povzetjem.

Največ zgoraj imenovanih specialitet se tudi dobiva v Ljubljani pri gg. lekarjih G. Piccoli in J. Swoboda.

Angleški čudoviti balzam,

1 steklenica 12 kr., 12 steklenic 1 gl. 20 kr.

Fijakarski prašek, proti kataru, hripavosti, kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tonnochinin - pomada J. Pserhofer-ja, najboljšo sredstvo, da lasje hitreje rastejo. 1 lonček 2 gl.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, ki se je že večkrat pokazal za dobro zdravilo, če se kdo udari ali vbode, pri ulesih na nogah in trdovratnih bezgavkah, bolečih krvavih žuljih, črvu v prstu, pri ranjenih in vnetih prsih, protinskih tokih in jednaci boleznih. 1 lonček velja 50 kr., s frankov. pošiljavi 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače sredstvo proti nasledkom težkega prebavljanja, kot: glavobolu, omotici, krču v želodcu, zgagi, zlatej žili, zaprtju itd. 1 paket velja 1 gl.

Očesna esenca Romershausen-a. 1 steklenica 2 gl. 50 kr., pol steklenice 1 gl. 50 kr.